

**Institut
d'Estudis
Catalans**

**Inauguració de l'exposició «Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans»
IEC, 23 de juliol de 2018
12.00 h**

Parlament del president de l'IEC, Il·lm. Sr. JOANDOMÈNEC ROS

Molt Honorable President de la Generalitat, Honorable Consellera de Cultura, Directora General de Política Lingüística, President del CONCA, Comissari de l'Any Fabra, President de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, membres del Consell Permanent de l'IEC, membres de l'IEC, estudiosos de Fabra, senyores i senyors, sigueu benvinguts a l'Institut d'Estudis Catalans.

Comptar avui amb la presència del president de la Generalitat és un honor per la nostra institució. Que hàgiu dedicat espai de la vostra agenda —quan tants assumptes de primera magnitud us reclamen tothora— perquè volíeu participar en la inauguració de l'exposició sobre l'IEC i Fabra, és un gest de significat profund.

Gràcies, president, perquè sou a l'Institut d'Estudis Catalans, acompanyat de la consellera de Cultura i de la directora general de Política Lingüística, en una acció de suport incondicional del vostre Govern a la nostra cultura i a la llengua pròpia.

A vós no us hem de desvelar la història de la institució que presideixo des de fa uns anys. La coneixeu prou bé. Sabeu que ens dediquem, des que Prat de la Riba fundà l'Institut, a estudiar la llengua catalana, a contribuir en la recerca en les diferents àrees del coneixement i a impulsar el progrés general de la societat.

Estudiar la llengua catalana ha estat de sempre la punta de llança de la nostra feina, i la Llei de la Presidència de la Generalitat de l'any 1991 sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, que li encarrega i

regula l'establiment i l'actualització de la normativa lingüística del català, ens en fa doblement responsables.

Quan l'any 2017, el Govern català va decretar que el 2018 seria l'Any Fabra, l'IEC va aplaudir la decisió. Es donava veu a Fabra i s'obria l'oportunitat de donar a conèixer arreu la tasca d'aquest savi. La Direcció General ha promogut tota mena d'accions i activitats per tot el territori, encaminades a retre-li homenatge, a impulsar l'ús de la llengua i el coneixement del que Fabra va realitzar i a fer que cada dia siguin més les persones que gaudeixin usant-la en tots els àmbits: «una llengua per a tot i per a tothom».

L'IEC va tenir Fabra com un dels membres fundadors: va ser president de la Secció Filològica i també de l'IEC, quan els presidents de les seccions se succeïen, rotativament, al capdavant de la institució.

Per tant, mostrar la tasca que va dur a terme mentre va ser a l'IEC ha estat l'objectiu de l'exposició que acabem de veure. Volíem «treure Fabra de l'Arxiu», ensenyar el material que hi tenim custodiat i que només és conegut pels estudiosos, alguns dels quals veig entre el públic.

Tres blocs d'informació conformen l'exposició: el primer ens ensenya els indrets relacionats amb l'IEC on Fabra va treballar. Els que tenim la sort de treballar a la Casa de Convalescència, on som ara, sabem com d'important és tenir un entorn amable per a colgar-se entre llibres i papers. Fabra tenia els espais entre taules de fusta, papers i llibres. Imagineu-vos què no hauria fet si hagués tingut un ordinador, una tauleta i Internet per comunicar-se amb els seus col·laboradors!

Després trobem els documents i materials. Aquí les responsables de l'Arxiu de l'IEC han realitzat una gran feina i hi han posat una gran dosi de generositat. Ja sabeu que custodien amb tant de rigor els documents antics que els costa de treure'ls dels seus llocs de conservació. No en farem malbé cap; originals i alguna rèplica comparteixen les vitrines: cartes i fitxes que el visitant anirà llegint amb paciència i temps. I un plafó de la A la Z amb fitxes que van servir de base al *Diccionari general*. La tria no és feta a l'atzar, les paraules que hi hem reproduït esperonaran el lector i li faran volar la

imaginació, el record i la memòria: *democràcia, emprendre, investigar, kyrieleison, magí, nus, nyap, renec, seny, veritat, xenòfob...*

I les obres. Hores i hores esmerçades en l'estudi i reflectides en les publicacions. En una vitrina, els llibres que Pompeu Fabra va publicar mentre era a l'IEC i la mostra de pàgines interiors. Lletra impresa per a ser llegida. Mai no en farem prou d'homenatges a aquest savi que va posar la llengua a l'altura de les més grans.

I un racó amb el títol «Homenatges». El reconeixement i la gratitud que ja en vida va conèixer el lingüista. N'hi han dedicat molts, tots ben merescuts; en la nostra exposició trobareu els que l'IEC li va preparar.

El colofó són els nou volums de les *Obres completes*. Gràcies a l'enyorat Joan Solà i a Jordi Mir, aquí present, que van entomar la feina immensa de la preparació, quan el Govern de la Generalitat va creure en el projecte i per mitjà del conseller de Cultura, Jordi Vilajoana, va impulsar i finançar la tasca el 2002. Aleshores, el president de l'IEC era Josep Laporte i el projecte va rebre la col·laboració de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, amb l'aleshores conseller Damià Pons. El director general de Política Lingüística del moment, Lluís Jou, hi va posar fil a l'agulla. Ens enorgulleix que ara Damià Pons i Lluís Jou, lluny de responsabilitats polítiques, siguin membres numeraris de l'Institut.

Avui lluïm l'obra sencera, però sobretot, la fem servir. Encara ens falta el desè volum. Ja heu vist que hem deixat l'espai buit a la lleixa. Són els índexs de tota l'obra que culminaran la publicació.

I tot el material digitalitzat perquè des d'arreu en sigui fàcil la consulta. Fabra va fer la seva obra immensa per posar el català a l'alçada de les demás llengües del món, i ara, des de tot el món, es podrà consultar la seva obra.

Hem fet feina i no ens quedarem aquí. Caminarem per enfortir, conèixer i fer usar la nostra llengua. «Només tindrem el que nosaltres sapiguem guanyar», va dir Fabra.

Acabo. Agraïxo a Joan Martí i Castell i a Jordi Mir, membres de l'IEC, l'assessorament en l'exposició; a Mariàngela Vilallonga, Laia Miret i Rosa

Franquesa, que en van tenir la idea i l'han realitzada, i a la dissenyadora M. Rosa Birulés i a l'equip de BP Disseny per fer-la tan seriosa, amable i bonica. Agraïxo també a la Direcció General de Política Lingüística que ens ha cedit l'Exposició "Pompeu Fabra: una llengua completa" que conviu amb l'altra en aquest mateix edifici des d'avui.

A part de l'exposició, l'Institut ha preparat un simposi sobre Fabra que celebrarem en aquesta casa durant la tardor. La Secció Filològica n'ha dissenyat el contingut. Ho agraïxo a la presidenta de la Secció, M. Teresa Cabré. Podeu recollir-ne un programa durant el circuit d'avui.

A l'Institut lluitem cada dia per la llengua, per la ciència i per la cultura. Si no, per què lluitem?

Dono la paraula al Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, a qui reitero el nostre sincer agraïment.